

Yaşayan İnsan Hazinesi/Halk Ozanı Sevim Emir (Karagünlü)*

Fatih SOLMAZ

Hacettepe Üniversitesi, Türk Halkbilimi ABD, Doktora Öğrencisi

solmazfatih93@gmail.com, Orcid: 0000-0003-4777-1649

Özet

Tarihi kökeninde şaman, baksı, kam, bahşı adlarıyla telaffuz edilen, bunun yanı sıra kopuz veya vürmalı çalgılarla şiir söyleme geleneği olan ozanlık, geçmişten günümüze kadar sürekliliğini devam ettirmiş köklü bir gelenektir. Türk milletinin milli ölçüsü olan hece ölçüsüyle şiirler yazan ozanlar, toplum hayatından seçtikleri konuları, sözlü gelenek içerisinde sade, anlaşılır ve akıcı bir dil ile ele alarak halkın sözünün temsilciliğini yapmışlardır. XV. yüzyılın ilk yarısında âşık adı altında beşeri aşkı konu almaya başlayan ve şiirlerinde realist, toplumsal olaylar yer vermekle beraber kendi hikâyelerinden, aşklarından beslenen âşıklar ozanların yerini almışlar ve kahvehane çevresinde ozanlıktan aldıkları kültürel mirası değiştirip dönüştürerek XVI. yüzyılın başından itibaren âşıklık geleneğini meydana getirmişlerdir.

Çalışmada, 2005 yılında Kültür Bakanlığı'nca "Yaşayan Halk Ozanı" unvanı verilen "Karagünlü" mahlaslı Sevim Emir'in hayatı, edebî şahsiyeti ve âşıklık geleneği içerisindeki yeri tespit edilmiştir. Şiirlerini şekil, dil ve ifade açısından değerlendirmeye çalıştığımız Emir, Malatya'da yetişmiş önemli bir kadın halk ozanıdır. Babası Âşık Ali Balı'nın yanında yetişen Sevim Emir, halk şiirine hâkim ve hece ölçüsüyle güçlü şiirler yazmıştır. Tabiatın tasavvufu kadar hemen hemen her konuda ele aldığı şiirleriyle dikkat çeken Emir, insan ve toplum meselelerine değinmiş olup genellikle doğa ve insan sevgisi üzerinde durmuştur. Alevi-Bektaşî geleneği çevresinde yetişen Emir, babasından aldığı feyz ve ilhamla dinî nitelikli şiirler de yazmıştır.

Karagünlü mahlaslı halk ozanı Sevim Emir, kadın ozanların ve ana sesinin toplumsal hayattaki yerini tespit etmek açısından üzerinde çalışılması gereken bir şahsiyettir.

Anahtar Kelimeler: Yaşayan İnsan Hazinesi, Ozan, Sevim Emir, Kültür, Gelenek.

*Bu çalışma 2019 yılında Malatya'da düzenlenen **II. Battalgazi Uluslararası Bilimsel Çalışmalar Kongresi**'nde sunulan "Yaşayan Halk Ozanı Sevim Emir (Karagünlü)" adlı bildiri metninin düzenlenmiş ve genişletilmiş halidir.

Living Human Treasure/ Minstrel Sevim Emir (Karagünlü)

Abstract:

Minstrel, which is pronounced as shaman, baksı, kam, bahısı that are of Central Asian origin and which is also a tradition of singing poems with kopuz or percussion instruments, keeps its continuity from past to present. The poets who write poetry with the scale of the syllable which is the national standard of the Turkish nation have represented the voice of folk by by handling the topics chosen from the society life with a plain, understandable and fluent language in oral tradition.

In the study, the life of Sevim Emir whose pen name is "Karagünlü" and who is awarded as a "Living Folk Poet" by the Ministry of Culture, and her literary personality and the place of her in the tradition of Turkish popular poet singers was

determined. Emir, whose poems we try to evaluate in terms of form, language and expression, is an important female poet who grew up in Malatya. Sevim Emir who was raised beside his father, Turkish popular poet singer Ali Balı, had a comprehensive knowledge of folk poetry and wrote striking poems with the scale of syllable. Emir, who draws attention with his poems in almost every subject from nature, tasawwuf, touched on human and social affairs and generally focused on nature and human love. The Emir, who grew up around the Alevi-Bektashi tradition, wrote religious poetry with the inspiration and advance from his father.

Sevim Emir, a folk poet with the pen name of Karagunlü, is a personality that must be studied in order to determine the social life of female poets and their main voices.

Keywords: Living Human Treasure, Minstrel, Sevim Emir, Culture, Tradition.

SEVİM EMİR KİMDİR?

1. Hayatı

1.1. Soyu

Yaşayan Halk Ozanı Sevim Emir, Arguvanlı Âşık Balı(Ali Balı) ve Satı hanımın dört çocuğundan en küçüğüdür. Sevim Emir'in babası Âşık Balı, 1907 (1323)'de Keban'ın Tahir nahiyesine bağlı Kesirik (Gümüşlü) köyünde dünyaya gelmiştir. İlk okulu Arguvan'da okumuştur.

*Tarihin bin üç yüz yirmi üçünde
Anam öllüklere koyulttu beni
Köylü rençber idik kerpiç bir evde
Beledi beşiğe uyuttu beni. (Emir 2004: 364)*

Tahir nahiyesi daha sonra Arguvan'a bağlanmıştır. Balım Sultan'a izafeten kendisine Balı adı verilen Ali Balı, Bayraktaroğlularından Hüseyin Bey'in oğludur. Âşık Balı'nın babası Hüseyin, Kesirik'te varlıklı ve itibar gören bir insandır. Âşık Balı bir şiirinde ailesiyle ilgili olarak şöyle der:

*Babam zengin idi hatırım yüzde
Kervanım yürüdü yokuşta düzde
Ol zaman itibar çok idi bizde
Nenni yavrum dedi avuttu beni (Emir 2004: 364)*

*İsmim Balı benim Bayraktar soyum
Arguvan kazamdır Kesirik köyüm
Muhammed Ali'yi sevmektir huyum
Kervanım Kerbela yolunda geçti (Emir 2004: 8)*

Âşık Balı'nın babası Hüseyin, Birinci Dünya Savaşının başlamasıyla birlikte askere çağrıldığında Ali yedi yaşında, diğer dört çocuk ise daha alt yaşlardadır. Sevim Emir'in Dedesi Hüseyin'in askere gitmesiyle birlikte yoksullukta Balı ailesinin kapısını çalar. Âşık Balı maddi sıkıntılar ve yoksulluk illetinden gurbete çıkar. Ali Balı, Morham'ı terk ederek diyar diyar dolaşmaya başlar.

Babam seferdeydi anam da öldü

Bütün servetimiz ellere kaldı

Şu benim gül benzim sarardı soldu

Küçük yaşta çıktım gurbet ellere

Âşıklar katreyi ummandan aldı

Aktı gözüm yaşı çaylara döndü

Bize bu ayrılık Mevla'dan geldi

Küçük yaşta çıktım gurbet ellere (Emir 2004: 6)

Âşıkların gurbete çıkması onların erinleşmesinde/ duygusal olarak derinleşmesinde büyük katkı sağlamaktadır. Gördükleri yerler, işittikleri hikâyeler ve yaşadıkları aşklar âşıkların şiirlerini besleyecek kaynaklardır. Bu bağlamda Âşık Balı çoğu halk şairi gibi genç yaşta gurbete adım atmıştır. Gurbet ve ayrılık onun on dört yaşında saz çalmaya başladığında ilk şiirlerinin muhtevasını oluşturacaktır.

Ben de şu dünyaya geldim geleli

Yazım karaymış gülmedim asla

Yüzüm gülmez oldu başım belalı

Derdime bir derman bulamadım asla (Emir 2004: 29)

Halk Ozanı Sevim Emir'in soy kütüğünden ulaşabildiğimiz kadarıyla anlatmak gerekirse, dedesi Hüseyin Bey Arguvan'ın Kesirik köyünde ikamet etmekte olan halkın saydığı ve sevdiği bir kişidir. Hüseyin Ağa'nın oğlu Âşık Ali Balı yine Kesirik'te doğmuş ailenin en büyük çocuğudur. Babası Hüseyin Ağa'nın Birinci Dünya Savaşı seferberliğinde askere çağrılmasıyla birlikte Âşık Ali Balı yoksulluktan dolayı gurbete çıkar. Küçük yaşta bir ağanın toprağında çalışmaya başlayan Âşık Balı, saz çalma ilgisi ve arzusu uyanır. Balı'nın bu isteğini Ağasına söylemesiyle birlikte kendisine bir saz alınır ve bulunduğu köyde saz çalmayı bilen bir ustadan eğitim alır. Henüz on dört yaşındayken saz çalmayı öğrenen Balı'nın şiirlerinin muhtevasını çektiği çileler, gurbet ve özlem oluşturur.

Âşık Ali Balı gurbetten döndükten sonra Hatice hanımla ve ikinci eşi Sevim Emir'in annesi Satı hanımla evlenir. Âşık Balı'nın bu iki hanımından altı çocuğu olur. Sevim Emir Satı hanımın dört çocuğunun en küçüğü olarak Malatya'nın Çavuşoğlu mahallesinde 8 ağustos 1946 yılında dünyaya gelmiştir.

1.2. Doğum yeri ve Tarihi

Sevim Emir 8 ağustos 1946 yılında Malatya'nın Çavuşoğlu mahallesinde iki odalı küçük bir evde dünyaya gelmiştir. Arguvanlı Âşık Balı'nın kızı olan Sevim Emir ailenin dördüncü çocuğudur. Çocukluk döneminin ilk altı yılını Malatya'nın Çavuşoğlu mahallesinde geçiren Emir, babası Âşık Balı'nın Malatya'nın Arguvan ilçesine tayininin çıkmasıyla ilk eğitimini Arguvan İlköğretimde tamamlamıştır. Emir bir şiirinde doğumunu tarih düşerek şöyle der:

Dokuz yüz kırk altı ağustos sekiz,

Malatya'da doğdum dur deli ömrüm

Benim ile nüfus olmuştu dokuz,

Ana adım Satı Sor deli ömrüm. (Emir 2012: 11)

Journal of Social Sciences and Humanities

Volume 4 Issue 1 /2020, 26-48

İki kadınla evli olan Âşık Balı'nın hanımlarının birisinin adı Hatice diğzerinin adı Satı'dır. Sevim Emir babasının ikinci hanımı Satı'nın dördüncü çocuğu olarak dünyaya gelmiştir.

*Çift hanımlı Âşık Balı kızuyum,
Anamın babamın iki gözüyüm,
Sanmayın yazgıma kendim razıyım,
Bu yaşam garibe zor deli ömrüm. (Emir 2012: 11)*

Çocukluk döneminin ilk altı yılını Malatya'nın Çavuşoğlu mahallesinde geçiren Emir, babası Âşık Balı'nın Malatya'nın Arguvan ilçesine tayininin çıkmasıyla ilk eğitimini Arguvan İlköğretim okulunda tamamlamıştır. Sevim Emir "Deli Ömrüm" adlı şiirinde Arguvan'a göçmelerini şu mısralarıyla anlatır:

*Yıl elli dördtü Arguvan'a göçtüm,
Okula yazıldım bir sayfa açtım,
Okudum kitabı irfanı seçtim,
Neşeyle söylerim ır deli ömrüm. (Emir 2012: 11)*

Arguvan ilköğretimde beşinci sınıfa kadar okuyan Sevim Emir Okulu sevmesine rağmen eğitimine devam edemez. Sevim Emir'in okula devam ettiği o dönemde erken yaşta evlenmek günümüzdeki gibi tartışılan bir konu değildir. Aile razı ise kız çocukları erken yaşta evlendirilmektedir. Sevim Emir de ilkokul beşinci sınıfta İsmail Emirle nişanlanmış ve on üç yaşındayken yaşı ailesinin isteğiyle üç yaş büyütülüp on altı yaşında evlendirilmiştir.

*Büyüttüler yaşı on altı etti
Çocuk ruhum hemen kemale erdi
Bütün umutlarım yok olup gitti
Hayallerim benim ver deli ömrüm. (Emir 2012: 11)*

Halk Ozanı Sevim Emir döneminde normal karşılanan erken evlenme olayından dolayı eğitimi yarıda bırakmış ve küçük yaşta kendi deyimiyle başkasına "avrat" olmuştur:

*On iki yaşında dediler, avrat!
Mevlam bana verdi bir hayli gayret,
On dokuz yaşında beş çocuk hayret,
Feleşimi şaştım dur deli ömrüm. (Emir 2012: 11)*

Çocuk yaşta gelin olan Sevim Emir okuma isteğini hiçbir zaman kaybetmemiştir. Emir'in öğretmen olan eşi İsmail beyin evlendiklerinde tahta bir valiz içinde getirdiği kitaplar, Halk Ozanı Emir'in kendisini geliştirmesinde ve ev ortamında eğitimini sürdürmesine katkı sağlamıştır.

1.3. Gençlik yılları

Yaşayan Halk Ozanı Sevim Emir, altı yaşına kadar hayatını dünyaya geldiği Malatya'nın Çavuşoğlu mahallesinde iki odalı küçük bir avlusu olan evlerinde geçirmiştir. İl Özel İdarede çalışan babasının 1954 yılında Arguvan'a tayin edilmesiyle (Kavruk-Özer, 2006: 216) Emir ve ailesi Arguvan'a taşınır. Sevim Emir ilk eğitimi Arguvan'da tamamlar. Gençlik yılları olduğunu söyleyemeyeceğimiz

Emir'in çocukluktan yetişkinliğe girdiği dönemde evlendirilmesi ve eğitimine devam edememesi bir şansızlık olarak düşünülebilir. Zira Sevim Emir on üç yaşında gelin, on dokuz yaşında beş çocuk sahibi bir anne olmuştur. Gençliğini yaşayamadan hayata bu kadar erken atılan Emir, eşinin öğretmen olması sebebiyle yirmi iki yılını da köylerde gurbet hayatı yaşayarak geçirmiştir. Emir henüz otuz dört yaşındayken kaynana olarak kendi sözüyle hayatın bir köşesine çekilmiştir.

*Otuz dört yaşında oldum kaynana,
Yaşlı köşesinde daldım seyrana,
Bahtım pusu kurmuş neler oynana,
Yaşamaktan bezdim er deli ömrüm. (Emir 2012: 12)*

1.4. Mahlası

Mahlas kelimesinin manası bir şairin gerçek isminin yanında kullandığı ikinci ismidir. Aşıklık geleneğinde bu takma adlar bazen şairin gerçek adının unutulup mahlasıyla tanınmalarına yol açmıştır. Türk Halk şiiri içerisinde âşık edebiyatı ürünlerinin anonim halk şiirlerden ayrılmasını sağlayan en temel etmen söyleyeninin belli olmasıdır. Kısacası mahlaslar, şairin şiirinde kimliğini göstermesinden dolayı önemlidir. Genel olarak mahlasların şiirin son dördlükte kullanılması kuraldır. Şiirini sözlü veya yazılı olarak tamamlayan ozan/âşık mahlasını son dördlükte kullanarak şiirin anonim olmadığını bir yerde ispatlamış olur.

Mahlas âşığın kendi yaşayışına ve sanatına uygun olarak seçebileceği gibi bir usta âşık pir ya da mürşit (Yardımcı 2013: 148) tarafından rüyada bade yoluyla da verilebilir. Bazı durumlarda usta-çırak eğitimiyle yetişen âşığa mahlasının ustası tarafından verildiği de görülmektedir. Tasavvuf çevresinde yetişen halk ve Hakk âşıklarına bazen bu yolların ileri gelen şeyhleri, dedeleri tarafından da mahlas verildiği bilinmektedir. Şimşek'e göre mahlas "Âşık ve şairlerin şiirlerinde kullandıkları ikinci isim veya takma addır. Mahlaslar, çeşitli sebeplerle; pir, derviş, usta veya herhangi bir kişi tarafından verilir. Âşıklar, mahlas olarak çeşitli olaylara bağlı olarak değişik değişik isimleri tercih ederken, bazen de ad, soyad veya hem ad hem de soyadlarını mahlas olarak kullanırlar. Şiirin son dördlüğünde kullanılan mahlaslar, bir nev'i âşıkların imzaları gibidir. Şiirin kime ait olduğunu gösterir"(Şimşek 2016: 117-126).

Mahlasını hayatta gördüğü, etkilendiği, inanış felsefesinden alan Sevim Emir, elem denizinde yunup, dünyalık zevk ve güzellikleri terk etmiştir. Bunun karşılığında yok libasını giymiş Ozan Emir'in şiirlerinde, Karagünlü mahlasını kullanmayı inanış felsefesine göre seçmiştir. Sevim Emir "Neden Karagünlü'sün Derler" adlı şiirinde mahlasıyla ilgili olarak:

*Sordu dostum niye Karagünlüsün?
Elem denizinde yundum da geldim.
Eller güler iken niye gülmezsin?
Gamlar pınarından kandım da geldim.*

*Her seher inerim gönül bağına,
Karışayım derim özün sağına,*

Benlik libasını attım dağına

Özümü birliğe sundum da geldim. (Emir 2005: 4)

İnsanoğlunun dünyaya imtihan olmak için gelmiştir. Bu sınavda yaşayışı ve inancı yönünden doğru olmanın yanında insan, geçici dünyanın zevk ve ihtişamına kapılmamalıdır. Doğumundan sonra bir beşiğe konulan ölümüyle bir tabut içinde dünyadan ayrılan insanoğlu, dünyalık rütbe ve makamlara kıymet vermemelidir. Emir şiirinde Karagünlü mahlasını kullanarak geçici olandan bâki olana, yokluktan sonra ebedî olan bir dünyaya inandığını belirtmek istemiştir. Sonu *karagünlü* olan bir dünyanın zevk ve ihtişamına kapılmaktansa İlahî olanın aşkıyla yanmak insanoğlunun bu dünyadaki gerçek amacı olmalıdır.

Dünya nimetine doyan doyana,

Asalet rütbesi alan alana,

Bir lokma bir hırka yetiyor bana,

Aşkının narına yandım da geldim.

Karagünlü her dem ahı zarına,

Dilekçemi verdim yoklar varına,

Verdiğin ruh burda yandı narına,

Nefsimi taşlara çaldım da geldim. (Emir 2005: 4)

Halk ozanı/âşık yaşadığı toplumdan kendisini hiçbir zaman soyutlayamaz. Tam aksine ozan, içinde bulunduğu durumdan, toplumun problemlerinden ilham alarak şiirlerini meydana getirir. Ozanı besleyen en önemli kaynaklardan bir diğeri de gördükleri ve yaşadıklarıdır. Halk Ozanı Karagünlü de yaşadığı sıkıntıları, çektiği elemeleri, gezdiği memleketleri, gördüklerinden ve duyduklarından hareketle hislerini şiirlerinde ifade etmiştir.

1.5. Ailesi

8 Ağustos 1946 yılında Malatya'nın Çavuşoğlu mahallesinde dünyaya gelen Sevim Emir 1959 yılında mesleği öğretmenlik olan İsmail Emir'le evlenir. Sevim Emir beş çocuk dünyaya getirmiştir. İlk çocuğu on bir aylık iken hayatını kaybetmiştir. Emir'in diğer çocukları, Şengül, Şenay, Mürüvvet ve Bilgehan'dır. Eşi İsmail Emir'in mesleği nedeniyle Sevim Emirle yirmi iki yıl şehir şehir gezmişlerdir. Sevim Emir eşi İsmail Emir'in maaşının yetmemesinden ötürü çocuklarını okutmak için tarla icar etmiş ve kaldırdığı mahsullerin parasıyla evlatlarını okutmuştur. Sevim Emir'in üç kızı hemşire olup oğlu Bilgehan Emirde Arapgir Kredi Yurtlar Kurumu'nda müdür olarak görevini sürdürürken 2017 yılında vefat etmiştir. Sevim Emir altı torun sahibidir.

2. Edebî Yönü

2.1. Halk Ozanı Sevim Emir'in Etkilendiği Kişiler ve Şiire Başlaması

Yaşayan Halk Ozanı Sevim Emir, henüz ilkokul sınıflarında öğrenciyken haftalık gündeme dair ve ders ünitelerin içeriğine göre amatörce köşe yazıları kaleme almıştır. Kendi ifadesiyle "20'li yaşlarda şiir yazmaya başladım" diyen Emir radyoda şarkıları ve türküleri dinleyerek şiir yazmaya başlamıştır. Saz ve söz muhiti çevresinde büyüyen Emir'in ozanlığının gelişmesinde hiç kuskusuz babası Ali

Balı'nın büyük tesiri olmuştur. Babası Balı'nın âşık olması, Sevim Emir'in küçük yaşlardan başlayarak şiire yönelmesine zemin hazırlamıştır. Halk Ozanı Emir şiirler yazmaya başlamasını “*Babam bana el verdi. Sazı vermedi ama sözü verdi*” diyerek ozanlık görevinin babası tarafından kendisine verildiğini ifade etmektedir. Emir çocukluk yıllarında babasının tahta bir sandıkta muhafaza ettiği kitapları okuyarak da ozanlık yönünün ve şiirlerinin ilmi bir temelde yükselmesini sağlamıştır. Sevim Emir'in eşi İsmail Emir'in öğretmen olması ve evlendiklerinde bir valiz kitap evine getirmesi Sevim Emir'i besleyen diğer önemli kaynaktır. Sevim Emir evlendikten sonra şiire ağırlık vermeye başlayarak ozanlık yolunda uzun mesafeler kat etmiştir.

*El verince babam emanet dedi,
Bu aşkın ateşi ruhumu yudu,
Şiirin çeşnisi türkünün tadı,
Hakk'ın ilhamı da var deli ömrüm.*

*Tek tesellim okuyup da yazmaktı,
Monoton hayata şiir düzmektı,
Hayaller içinde âlem gezmektı,
Gönlümde ederim tur deli ömrüm.*

*Karagünlüm; bu dünyada gamım var,
Babamın özünden âşık yanım var,
Dostluk devranında dönen demim var,
Anamın bahtıyım kör deli ömrüm.* (Emir 2012: 13)

Halk Ozanı Sevim Emir birçok televizyon programına katılarak şiirlerini tanıtma imkânı bulmuştur. İlk programlar babası Âşık Ali Balı'nın şiirlerini ve âşıklığını anlatmak için çıkmış olsa da bu programlarda kendi şiirlerinden parçalar okuyarak güçlü ozanlık yönünü şiirleriyle ispatlamıştır. Malatya Kent Konseyine üye olan Sevim Emir sanatsal faaliyetleri takip etmiştir. Maksud dergisinde, bazı yerel ve ulusal dergilerde şiirleri, öyküleri yayımlanan Sevim Emir, Kars'ta Âşıklar Şenliğine seyirci olarak da katılmıştır. Hayatını sürekli bir arayış içerisinde geçiren, okumayı-yazmayı çok seven Emir, kalem şuarası halk ozanlarından. Emir saz çalmayı bilmemekle beraber, hece ölçüsü ile yazdığı şiirleri büyük takdir görmüştür.

2.2. Şiirlerinde İşlenen Konular

Kültür Bakanlığı tarafından 2005 yılında Yaşayan Halk Ozanı unvanı verdiği Sevim Emir, insan ve insana ait olan tüm güzellikleri şiirlerinde işlemiştir. Emir sosyal konularla ilgili yazdığı şiirleri; ülkemizde ve dünyadaki aksaklıkları dile getirmiştir. Tabiat, aşk ve milli duyguları konu edinen şiirler de yazan Sevim Emir, yetiştiği Alevî-Bektaşî çevrenin etkisiyle, babası Ali Balı'dan aldığı feyzle tasavvufi şiirler kaleme almıştır. Bu tasavvufi şiirlerinde Alevi inancının erkân ve öğretilerine yer verirken, vahdet-i vücud anlayışından hareketle şiirlerinde ilahî aşkı dile getirmiştir. Hz. Peygamber, Hz. Ali ve on iki imamına şiirlerinde işleyen Sevim Emir,

kerbela gibi İslam tarihinde yaşanmış acı olaylarda Emir'in şiirinde çokça yer almaktadır.

*Resulüm eyledi zatınla kelam,
Altmış bin haydara eyledi selam,
Otuz bini ayan şad oldu âlem,
Doksan bin kelamda devran edersin.*

*Sevdiğim kalbimde huzura vardım,
Karagünlü darda ikrarı verdim,
Erenler padişahı huzura erdim,
Arındı öz canım üryan edersin. (Emir 2004: 6)*

Sevim Emir'in şiirinde doğa önemlidir. Emir doğayı; bitkisiyle, çiçeğiyle, böceğiyle, ağacıyla, bülbülüyle, kuşuyla, dağlarıyla ve ovalarıyla şiirlerinde işler. Halk ozanı Emir tabiatı kişileştirerek onunla konuşur dertleşir. Mevsimler Emir'in şiirin yapı taşlarıdır, doğayı ve onun üstünde yaşayan canlıları, insanları Emir şiirlerinde konu edinmiştir.

*Koyun gelir kuzusuna meleşir,
Külek ede hatun kuzu emişir,
Çoban sevdiğiyle tenhada buluşur,
Her taraftan bir ses gelir yaylalar.*

*Çekilmiyor şu dağların dumanı,
Serin olur akşam, sabah zamanı,
Bin bir nebat bürümüştür her yanı,
Meşhurdur güzeli bilir yaylalar.*

*Kaynaktır suyumuz taşmaz kuyudan,
Ormanı sık mahlûkattan ayıdan,
Yürüyesin cıgalardan kıydan,
Herkes nasibi alır yaylalar.*

*Karagünlü Ayrıanca'nın gelini,
Akıtır gözünden duygu selini,
Avşar deresinde yıkar elini,
Giden gider kalan kalır yaylalar. (Emir 2005: 47)*

Millî duyguları konu alan şiirler yazan Sevim Emir, milli birlik, beraberliğin devlet ve millet olmak için ne kadar önemli olduğunu şiirlerinde ifade etmiştir.

Türkiye Cumhuriyetinin çağdaş mimarı ve büyük komutan Mustafa Kemal Atatürk, Emir'in şiirlerinde işlediği önemli şahsiyetlerdendir.

*Egemenlik şartsız milletin oldu,
Cumhuriyet laik bir düzen geldi,
Kalkındı memleket bereket doldu,
Uluslara kurdu Pazar Atatürk.*

*Çağdaş bir dünyada yerini aldı,
Yurda yollar açtı dağları deldi,
İstikbal uzayda göklerde bildi,
Kalkınma yolunu çizer Atatürk. (Emir 2012: 37)*

Gündemi takip eden sosyal ve siyasal olayların etkisiyle şiirler yazan Sevim Emir, Siyonist İsrail'in Filistin'e yaptığı zulümleri de şiirlerinde işler.

*Nerede medeniyet, nerede insan hakları,
Kadın çocuk demeden üst üste sürer tankları,
Dik duruşunla ancak kırılır zulmün çarkları,
Mertçe düşmana korku salıyor Filistinli.*

*Karagünlüm, diner mi bu insanlık ayıbı?
Habil Kabil'le başlar insanlığın kaybı,
Karakol İsrail'se Amerika sahibi,
Onlar güler sana yas kalıyor Filistinli. (Emir 2012: 39)*

Sevim Emir de çoğu halk şairi gibi felekten şikâyetçidir. İşini tersine döndüren, neşeyi hüzne çeviren felek Emir'in şiirinde payına düşeni almıştır.

*Karagünlüm, bahtım kara yazıya,
Aç kurt daldı kucağımda kuzuya,
Ortağım yok yüreğimde sızıya,
Derdi türlü türlü bindirir felek. (Emir 2012: 57)*

Kerbela olayı yaklaşık olarak bin üç yüz yıl önce yaşanmış İslam coğrafyasında hiç unutulmayan hazin bir vakadır. Peygamber torunu Hz. Hüseyin'in Yezit tarafından şehit edilmesi İslam coğrafyasın tamamında derin bir mateme neden olmuştur. Alevi kültürü içerisinde yetişen Sevim Emirde bu hüzünlü olayı şiirlerinde işlemiştir.

*Pusu kurdu kerbela da eğleşir,
Şahım nedir? Murat, diye söyleşir,
Ehli ayal otağında ağlaşır,
Meded Allah, Şah Hüseyin dardadır.*

*Eyledi resulüm nasın ihanet,
Erişti Zehra'nın gülü şahadet,
Lanet olsun yezide ilelebet,
Her muharrem ayı şahım buradadır. (Emir 2005: 41)*

Alevi-Bektaşî şairlerinin şiirlerinde işlediği bir diğer konu ise on iki imamdır. Aleviler on iki imamı günahsız görmüşler ve onlara gönülden bağlanmışlardır. On iki imamın şahı Hz. Ali'dir, ondan sonra gelenler peygamber torunları İmam Hasan, İmam Hüseyin'dir. İmam Zeynel Abidin, İmam Bakır, İmam Cafer Sadık, İmam Musa Kâzım, İmam Rıza, İmam Muhammed Takî, İmam Nakî, İmam Hasan El Askerî sırayla gelir. Halk Ozanı Sevim Emir de şiirlerin on iki imamı konu alarak işlemiştir.

*Erenler şahına bir selam olsun,
Allah bir Muhammed Ali diyerek,
Yol oğlu yolunda meydana gelsin,
Meydanımız Ali yolu diyerek.*

*Kırlarda dört kapı açılsın bize,
On iki hizmette inilsin öze,
Temenna tecalla helallik size,
Onlar bir ağacın dalı diyerek. (Emir 2005: 63)*

Sevim Emir'in şiirlerinin konusu çoğunlukla tasavvuftur. Yaratan ve yaratılanın bir bütünlük oluşturduğunu, dünyada var olan tüm güzelliğin Allah'ın isimlerinin yansıması olduğu düşünen Emir, vahdet-i vücud düşüncesi ekseninde şiirler kaleme almıştır.

*Bakar gönül gözü gerçeği seçer,
Hakk ile yekvücut diridir canlar,
Başlayıp dünyayı kendinden geçer,
Aşk şarabın içmiş aridir canlar.*

*Dört ırk insan kıtalara yayılır,
Topraktır anamız bizi doyurur,
Her biri bir dilden Rabbe çağırır,
Hepsi de Allah'ın yâridir canlar. (Emir 2005: 16)*

Halk ozanları veya âşıklar halkın içinden geldikleri için, şiirlerinde iç içe yaşadıkları milletlerinin ve toplumlarının inançları, değerleri, problemlerini sade ve açık bir dille ifade etmişlerdir. Anadolu'nun bağrından kopmuş Halk Ozanı Sevim Emir şiirlerinde yaşadığı toplumun insanını karşısına alarak onunla konuşmuş ve konu olarak insanı merkez seçtiği şiirler kaleme almıştır. Sevim Emir'in şiirlerinde tabiat, ağaçlar, böcekler, kuşlar, çiçekler hepsi Allah'ı zikreder. Tasavvuf konusuna şiirlerinde ağırlık veren Emir insanda doğruyu, güzeli aramıştır. İnancı konu alan

şairlerinde Emir, Hakk'a ancak güzel bir ahlak, doğru söz ve örnek bir yaşayışla ulaşılacağını şiirlerinde ifade etmektedir.

3. Şiirlerinde Biçim Özellikleri

Sevim Emir, hece ölçüsüyle şiirlerini kaleme almıştır. Şiirlerinde milli ölçümüz olan hece ölçüsü kullanan Emir, genellikle hecenin 5'li, 7'li, 8'li, 11'li kalıpları kullanılmıştır. Şiirlerinin çoğunluğu koşma biçiminde olmakla beraber Halk Ozanı Emir, 14'lü hece ölçüsüyle şiirlerde kaleme almıştır. Genellikle şiirlerini semai, destan ve koşma biçiminde yazmıştır.

*Sulu gitmişti,
Susuz gelmişti,*

*Çokta bilmişti,
Akılın kıtı. (Emir 2005: 189)*

*Elinde bir pusula,
İlk aşkım gülden gelir,
Öğrendim bir vesile,
Bir şiirin dilden gelir. (Emir 2012: 65)*

*Çalı bir gül müdür dedim,
Karga bülbül müdür dedim,
Tokadı dostumdan yedim,
Yakar içerden içerden. (Emir 2012: 72)*

4. Dili

Açık, duru ve anlaşır bir Türkçeyle şiir yazan Sevim Emir, Arapça-Farsça tamlamalar şiirinde çok az kullanmıştır. Şiirlerinde güçlü lirizm söyleyişi yakalayan Emir, halk dilinin kolaylığından ve anlaşılabilirliğinden yararlanmıştır. Adeta Halk Ozanı Karagünlü'nün dili; akan bir su gibidir, okuyanı yormamaktadır.

*Düveni dikmiş ki gölgesi ola,
Yatırmış yavruyu vermemiş mola,
Oğlan büyür elbet yardıma gele,
Elde yaba sallar Şarey Bibi. (Emir 2005: 57)*

5. Sevim Emir'in Âşıklık Geleneği İçerisindeki Yeri

Türk halk şiiri kendi içinde biçimsel olarak tutarlık gösterir. Halk ozanlar/âşıklar hece ölçüsünün 7'li, 8'li, 11'li kalıplarıyla söyledikleri bazen 12'li, 14'lü hece ölçüsüyle de yazdıkları şiirlerin dili açık, duru ve anlaşılırdır. Âşıklar, ait oldukları toplumun gözü, kulağı, yüreği olmalarının yanında toplumun acılarını, dertlerini, umutlarını, sevinçlerini ve beklentilerini (Şimşek 2016: 118) halkın anlayacağı dilde sade, anlaşılır ve doğal bir dille şiirlerinde işlemişlerdir.

Âşıklık geleneği kendi içerisinde bir bütünlük gösterir. Âşık olmanın belli kıstasları vardır. Bu özellikler bir araya gelerek bir gelenek meydana getirmiştir. Bu gelenek genel olarak on başlık altında sıralanır:

1. Saz çalma
2. Mahlas alma
3. Bade içerek âşık olma
4. Usta-Çırak
5. Âşık karşılaşmaları
  - a. Atışma-Karşılama (Tekellüm)
  - b. Taşlama-takılma
  - c. Soru-cevap (Atışma)
  - d. Çözümlü muamma, muamma atışma
  - e. Barışma, övme, uğurlama
6. Leb-değmez (Dudak değmez)
7. Askı (Muamma)
8. Dedim-Dedi tarzı söyleyiş
9. Tarih bildirme
10. Nazire Söyleme (Yardımcı 2013: 142)

Yukarda vermiş olduğumuz maddelere bağlı kalınarak Sevim Emir'in âşıklık geleneği içerisindeki yerini değerlendireceğiz.

5. 1. Saz Çalma

Âşıklık geleneğinde saz önemli bir değere sahiptir. Sazsız şair adeta kulpsuz testiye benzetilmiştir. Sözün heyecanını arttıran, duyguyu karşıdakine aktarmak için sözün aktarımında vasıta olan saz, dinleyicide bir hoş seda bırakmaktadır ve halk şiirinin vazgeçilmez bir parçasıdır. Âşıklar sazı iyi kullandıkları ölçüde saygıya layık görülmüşlerdir.

Halk Ozanı Sevim Emir (Karagünlü), saz ve söz ustası badeli Âşık Ali Balı'nın kızı olup, saz ve söz ortamında büyümüştür. İlk yazdığı şiirlerde babasını örnek alan Emir, halk şiiri hece ölçüsü ve uyaklarına hâkim olmasına rağmen saz çalmayı bilmemektedir. Saz çalma konusunda kendisine soru yönelttiğimizde “*Babam bana sazı vermedi, sözü verdi*” diyerek döneminde bir kadının saz çalmasının toplumda doğru bulunmadığından ötürü saz çalamadığını dile getirmiştir.

5. 2. Mahlas Alma

Söyleyeninin belli olmasıyla anonim halk şiirinden ayrılan Türk saz şiirinde mahlas, adeta ozanın şiirinin son dördümlüğünde kullandığı imzasıdır. Türk saz şiirinde mahlas almak en az divan şiirindeki kadar önemlidir. Mahlas alma rüyada bade içme yoluyla alına bilindiği gibi, âşığa/ozana bir pir veya bir derviş tarafından da verilebilir. Genel olarak mahlas alma ad ve soyad kullanılarak seçildiği gibi, bazen de âşığa ustası tarafından fiziksel veya karakteristik özelliğine göre mahlas koyulabilir.

Ozan Sevim Emir kendisi karakteristik özelliğine ve inanış felsefesine göre aldığı Karagünlü mahlasını kullanmayı uygun bulmuştur. Bu mahlası kullanmasının temelinde tasavvufi bir söylem olduğunu belirten Karagünlü, varlıktan yokluğa ve yokluktan bakî olana varılacak dünyada “Karagünlü” mahlasıyla şiirler kaleme almıştır.

Her seher inerim gönül başına,

Karışayım derim özün sağına,

Benlik libasını attım dağına

Özümü birliğe sundum da geldim. (Emir 2005: 4)

5. 3. Bâde İçme

Âşıklık geleneğinin başat özelliklerinden biri olan bade içme, âşığa ozanlığının ilahî bir kaynaktan geldiğini, bundan dolayı halkın âşığa gereken saygıyı göstermesi ifade eden geleneklerden bir tanesidir. Rüya, genellikle bir sıkıntı sonucunda, mezarlık, pınar başı, dağ kutsal kabul edilen yerlerde âşığın uykuya dalmasıyla görülmektedir. Bu rüyada âşığa bazen süt, su, gibi şeyler içirildiği gibi bazen de cebine boncuk koyulup, alınına vurulup âşığa söz söyleme ve saz çalma yetkisi verilir.

Âşık olmada, rüyanın önemli bir etkisi olduğuna inanılmaktadır. Bazı âşıklar rüyasında bade içtiklerini belirterek sanatlarının kaynağını ilahi olana yönlendirmekte ve sözlerinin hakikatin bir parçası olduğunu ifade etmektedirler. Gelenek içerisinde badeli âşık olma saygı ve itibar görmenin kıstaslarından bir tanesidir. Bazı âşıklar rüyanın hak olduğunu ve görülmesinin normal olduğunu ifade ederken bazıları bunun sadece şarlatanlık olduğunu, âşıklığın emek ve gayrete bağlı olduğunu söylemişlerdir.

Halk Ozanı Sevim Emir bâdeli bir âşık değildir. Fakat ozanlık geleneğinin kendisine âşık olan babası Ali ballı tarafından el vermeyle geçtiği belirten Sevim Emir, şiir söylemesinin -İlahi bir kaynaktan dağıtılan ozanlık görevin- babasından kendisine kalmış bir miras olduğunu söylemektedir.

5. 4. Usta - Çırak İlişkisi

Eğitim yoluyla âşık olmanın bir diğer ismi olan usta-çırak ilişkisi, âşıklığında kadim eğitim geleneklerinden birisidir. Usta bir âşığın dizinin dibinde yapılan bu eğitimde, çırağın usta malı deyişleri ezberleyerek kendini yetiştirmeye çalıştığı bir öğretim yöntemidir. Âşıklık geleneğinin adap ve erkânın kazandırıldığı usta-çırak ilişkisi, büyük âşıkların ve âşık kollarının ortaya çıkmasını sağlamış eğitimlerden bir tanesidir.

Ozan Sevim Emir, doğrudan usta-çırak ilişkisi düzeyinde bir eğitim almasa da bir âşığın kızı olmasının getirdiği avantajlardan istifade etmiştir. Saz ve söz ortamlarının olduğu bir evde büyüyen Emir, ozanlığının edep ve erkânını öğrenmiş, kafiye ve uyakla şiir düzmeye babasından etkilenecek başlamıştır. Ali Balı âşıklığıyla, sazıyla ve sözüyle kızı Sevim Emir'i etkilemiştir.

5. 5. Âşık Karşılaşmaları

En az iki âşığın seyirciler karşısında ya da deyişme sırasında birbirini iğneleyici, fakat mizahî çerçeve içerisinde yaptıkları atışmalarıdır. Karşılaşma âşıkların rakibine üstün gelmek için soru-cevap şeklinde veya dar ayak vererek onu alt etmeye (Yardımcı 2013: 182) çalışmasıdır.

Emir'in âşık olmaması ve saz çalmaması bu geleneklerden uzak kalmasına neden olmuştur. Emir şiirlerini dörtlük biçiminde ve hece ölçüsüyle yazması, kendisini âşık şiirine şekilsel olarak yaklaştırmakla birlikte saz çalmaması, irticalen şiir söyleyememesi, onu âşık olarak değil ozan olarak görmemiz daha doğru olacaktır.

5. 6. Leb-değmez

Türkçe karşılığı olarak "Dudakdeğmez" (Şimşek 2016: 124)'da bilinen bu gelenek, âşıkların dudak sesleri "b, p, m, v, f" sessiz harflerini kullanmadan şiir

söyleme sanatıdır. Âşıkların alt ve üst dudaklarının arasına iğne koyarak atışma yaptıkları bu söyleşi türü genellikle usta âşıklar tarafından yapılmaktadır. Halk Ozanı Sevim Emir de leb-değmez tarzı şiir söyleme geleneği yoktur.

5. 7. Muamma Sorma Geleneği (Askı)

Halk Ozanı Sevim Emir (Karagünlü) muamma geleneğini bilmekle beraber hiçbir zaman muamma sorma tarzı şiirler yazmamış ve atışmamıştır. Ozan Karagünlü, âşık olmadığı için muamma sorma geleneği kendisinde görülmemektedir.

5. 8. Dedim – Dedi Tarzı Şiir Söyleme

Dedim- Dedi tarzında şiir söyleme divan şiirinde olduğu gibi halk şiirinde de ustalık isteyen şiir söyleyiş tarzıdır. Âşık veya ozan tarafından âşık ve mâşukun konuşturulduğu bu tarz şiirlerde, nazlanan bir sevgili ve yalvaran bir âşığın karşılıklı söyleşmeleri dile getirilir.

Sevim Emir'in, "Âşık Balı'nın Mezarında Kızı ile Söyleyişi" şiirinde dedim-dedi tarzında bir dörtlük tespit edilmiştir.

Kızı

*Dedim cancağızım nicedir halin,
İrem bağlarında açtı mı gülün,
Meleğine türkü söyler mi dilin,
Aşk rahmeti sine dolsun babamın.*

Baba

*Berzah âleminde gezerim burada,
Cemali görmeye açılın perde,
Huzuru mahşerde orda bir yerde,
Aşkın hakikisi duyulsun kızım. (Emir 2012: 135)*

5. 9. Tarih Bildirme

Tarih bildirme divan edebiyatından Âşık edebiyatına geçmiş (Yardımcı 2013: 197) her iki edebiyatta da önemli bir gelenek haline gelmiştir. Tarih düşürme âşığın doğum, ölüm gibi olayları şiirlerinde belirtmek için kullandığı gibi, hastalık, depresyon, sel, yangın gibi doğal afetlerin tarihini belirtmek içinde âşıklar tarafından kullanılmıştır.

Halk Ozanı Sevim Emir (Karagünlü)'de şiirlerinde tarih bildirmiştir. Emir Deli Ömrüm adlı şiirinde doğum tarihine ilişkin verdiği tarih vermiştir.

*Dokuz yüz kırk altı ağustos sekiz,
Malatya'da doğdum dur deli ömrüm,
Benim ile nüfus olmuştu dokuz,
Ana adım Satı sor deli ömrüm. (Emir 2012: 11)*

Halk Ozanı Karagünlü, babasının tayini dolayısıyla Arguvan'a yaptıkları göçü de şiirinde tarih düşmüştür.

*Yıl elli dörttü Arguvan'a göçtüm,
Journal of Social Sciences and Humanities
Volume 4 Issue 1 /2020, 26-48*

*Okula yazıldım bir sayfa açtım,
Okudum kitabı irfanı seçtim,
Neşeyle söylerim ır deli ömrüm* (Emir 2012: 11)

5. 10. Nazire Söyleme

Bir şairin şiirine özenerek aynı ölçü ve uyakta şiir söylemeye nazire denir. Divan edebiyatından halk edebiyatına geçmiş olan bu tarz şiir söyleme halk edebiyatında da kabul görmüş ve gelenek haline gelmiştir.

Halk Ozanı Sevim Emir de büyük halk âşıklarından etkilenmiş onların şiirlerine nazireler söylemiştir.

*Takdir tecelliden erzak diledik
Vardık çar köşeyi devran eyledik,
Bir mezat açıldı yemek içinde
Vardık ol mezatta cevlan eyledik.*

(Sakaoğlu – Alptekin 2016: 142)

Bayburtlu Celali'ye ait olan eyledik redifli bu şiire Sevim Emir de aynı ölçüde aynı uyakla şiir yazmıştır.

*Buhar olup gökyüzüne ağıldım,
Yükseklerden seni seyran eylerim,
Yağmur oldum yeryüzüne yayıldım,
Irmaklarda akar devran eylerim.* (Emir 2005: 146)

Âşık olmanın belli esasları vardır. Bunlar içerisinde en fazla dikkat çekenini saz çalmak, irticalen şiir söyleyebilmek, karşılıklı atışmalara katılmak ve bâde içtiğini iddia ediyor olmaktır. Sevim Emir, âşıktan ziyâde bir halk ozanıdır. Emir'in saz çalmayı bilmemesi, irticalen şiir söyleyememesi, bundan ötürü atışmalara katılamamış olması, bâde içmemesi, kendisinde muamma (askı indirme) ve leb-değmez söyleme geleneklerinin bulunmamasından dolayı, onu bir halk ozanı olarak değerlendirmek doğru olacaktır. Sevim Emir, varlıktan yokluğa, yokluktan bâki olana varılacak dünyada, kendisine “Karagünlü” mahlasını seçerek mahlas alma geleneğini uygulamıştır.

Türk toplumunun kültür değerlerini sözlü anlatılar yoluyla nesilden nesille aktaran anneler, Türkçe'nin duru ve akıcı dilini kullanan ozanlardır. Ninniler, türküler, maniler hep bu annelerin gönüllerinden ve dillerinden hayat bularak nesillere aktarılır. Sevim Emir (Karagünlü) de bir anne olmanın yanı sıra yaşayan güçlü bir halk ozanıdır. Emir, bâdeli bir âşık olan babasının dizinin dibinde, saz ve söz ortamıyla tanışmıştır. Saz çalmayı öğrenememesine rağmen; anne dili gibi akıcı ve sade bir dil kullanarak şiirler yazmıştır. Usta-çırak geleneği içerisinde babası Âşık Balı'dan etkilenerek yetişen Karagünlü şiirlerinde, hece ölçüsü kullanmış, sade, basit ve anlaşılır bir Türkçe ile şiirlerini söylemiştir. Âşıklık gelenekleri içerisinde dedim-dedi tarzı şiir söyleme, nazire söyleme ve tarih bildirme geleneklerine yer vermiş, ferdi ve toplumsal konularda yazdığı şiirlerle toplumun temsilciliğini yapmıştır. Diyebiliriz ki Malatya'da yaşayan Halk Ozanı Karagünlü (Sevim Emir) XXI. yüzyılın önemli kadın halk ozanlarından.

Güçlü bir lirizm ve söyleyiş ile kendi özgün üslubunu bulan Sevim Emir (Karagünlü)'in iki şiir kitabı bulunmaktadır. Halk ozanlığının yanı sıra öyküler de

yazan Sevim Emir aynı zamanda üretken bir yazardır. Öz Türkçeye hâkim ve hece ölçüsüyle şiirler yazan ozan Karagünlü, üzerinde çalışılması gereken günümüzün değerli kadın halk ozanlardan birisidir.

Sonuç

Bu çalışmada edebî şahsiyeti ve âşıklık/ ozanlık geleneğindeki yerini tespit etmeye çalıştığımız Sevim Emir, XXI. yüzyılın büyük kadın halk ozanlarından. Ozan Karagünlü, babası âşık Ali Balı'nın dizinde, saz ve söz ortamında büyümesi onun küçük yaştan ozanlığa yönelmesini sağlamıştır. Türk halk şiirinin şekil ve ifade özelliklerine hâkim olan ozan Karagünlü, şiirlerini halkın dilinde, öz Türkçeyle ve hece ölçüsüyle yazmıştır. Akan bir suyun yolunu bulması gibi ozan Karagünlü de kendine özgün bir üslup geliştirmiştir. Şiirlerinde Yunusça, Karacaoğlanca, Âşık Veyselce bir söyleyişin gücü olan Emir, çağına imzasını atmış bir ozandır.

Sevim Emir(Karagünlü) XXI. yy. "Yaşayan Halk Ozanı" unvanını almış bir kadın ozandır. Dinî ve Tasavvufî, Âşık edebiyatına yer veren Sevim Emir'in şiirlerinde güçlü bir lirizm vardır. Âşık şiirinin temsilcileri aksine saz çalmayı bilmeyen Emir, şiirlerinde hece ölçüsünü kullanması, sade, akıcı Türkçe kullanması Onu halk ozanı yapan temel etmenlerdir. Sevim Emir bâdeli bir âşık olan babası Ali Balı'dan etkilenmiştir. Halk Ozanı Karagünlü, babası gibi saz çalmayı, bâde vesilesiyle âşıklıkla taçlandırılmayı, karşılıklı atışma yapmayı, lebdemezi, muamma(askı indirme) geleneklerini bilmemektedir. Fakat diğer taraftan babası Ali Balı'dan yanında usta-çırak eğitimiyle büyümesi dedim-dedi tarzı şiir söyleyişi, nazire yazması ve tarih bildirmesi de Emir'i halk ozanı yapan asli unsurlardır.

Halk Ozanı Sevim Emir, güçlü bir ozan/anne olması nedeniyle şiirlerinde toplumsal konuların yansısı kadını da ele alarak şiirlerinde işlemiştir. Kadın, Sevim Emir'in şiirlerinde gelecek nesillere ışık tutan bir meşaledir. Kültür mirasımızın aktarıcısı olan Sevim Emir, türkülerin, ninnilerin, manilerin söyleyicisi olan kadını şiirlerinde ön planda tutmuştur. Zira kadın, Emir'e göre eğitimi ile çağdaş dünyaya ayak uyduran, kendini yetiştirmiş, aydın bir varlıktır. Ozan Karagünlü şiirlerinde, cesaretin, ferasetin, anneliğin, tarafsızlığın ve değerlere bağlılığının yanı sıra çalışkanlığı, modernliği ve çağdaşlığı kadın kimliğinde yükseltir.

Modern, postmodern zamanların açmazlarından biri olarak kadının toplumdaki yeri, Halk Ozanı Sevim Emir'in şiirlerinde kendini bulur. XXI. yy. Halk Ozanı Emir, toplumsal ve bireysel konularda yazdığı şiirler kadar; kadın, kadının toplumdaki yeri ve kimliği hakkında da önemli şiirler yazmaktadır. Çağdaşlığı, entelektüelliği, modernliğiyle beraber Halk Ozanı Sevim Emir, Türk kadının ozanlığın yansısı, değere haiz nice önemli görevi yerine başarılı şekilde getireceğinin en açık örneğidir. Bu açıdan ele almak gerekirse Halk Ozanı Sevim Emir, çağdaş Türk kadınının bizzat kendisi ve aynı zamanda modern, aydın tüm kadınların sözcüsüdür.

KAYNAKÇA

Emir, Sevim (2004); Arguvanlı âşık Balı günlüğü ve şiirleri, Malatya: Rektur Rek. Matbaa Yay.

Emir, Sevim (2005); Baba ocağı, Malatya: Rektur Rek. Matbaa Yay.

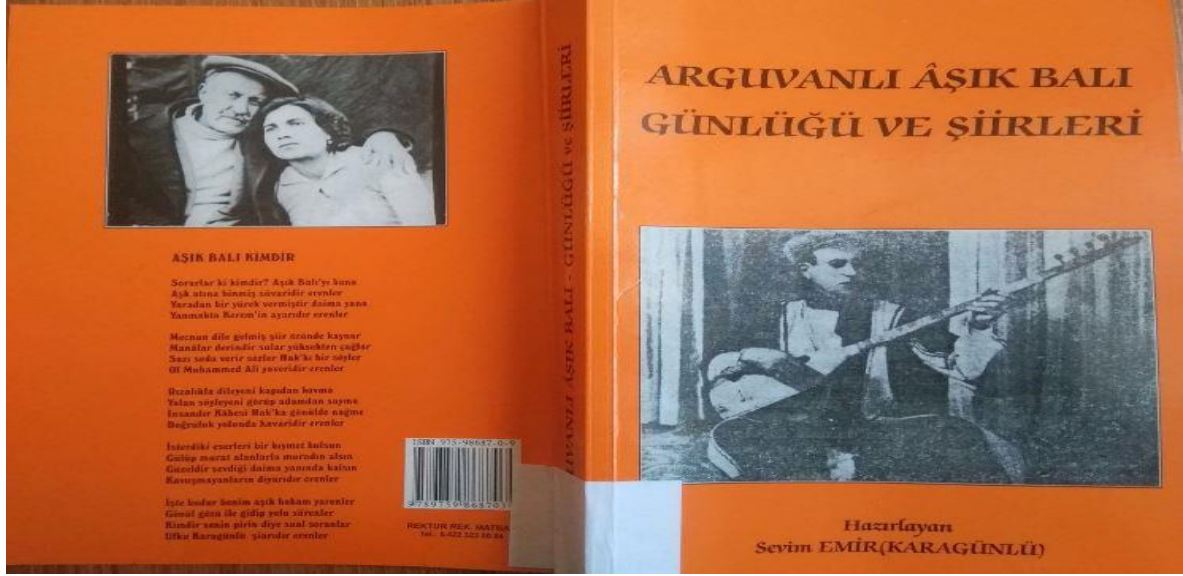
Emir, Sevim (2012); Gün gedikte deli ömrüm, Malatya: Malatya Belediyesi Kültür Yay.

Kavruk, Hasan -M. Ö (2006); Geçmişten günümüze Malatya şairleri, Malatya: Malatya Belediyesi Kültür Yay.

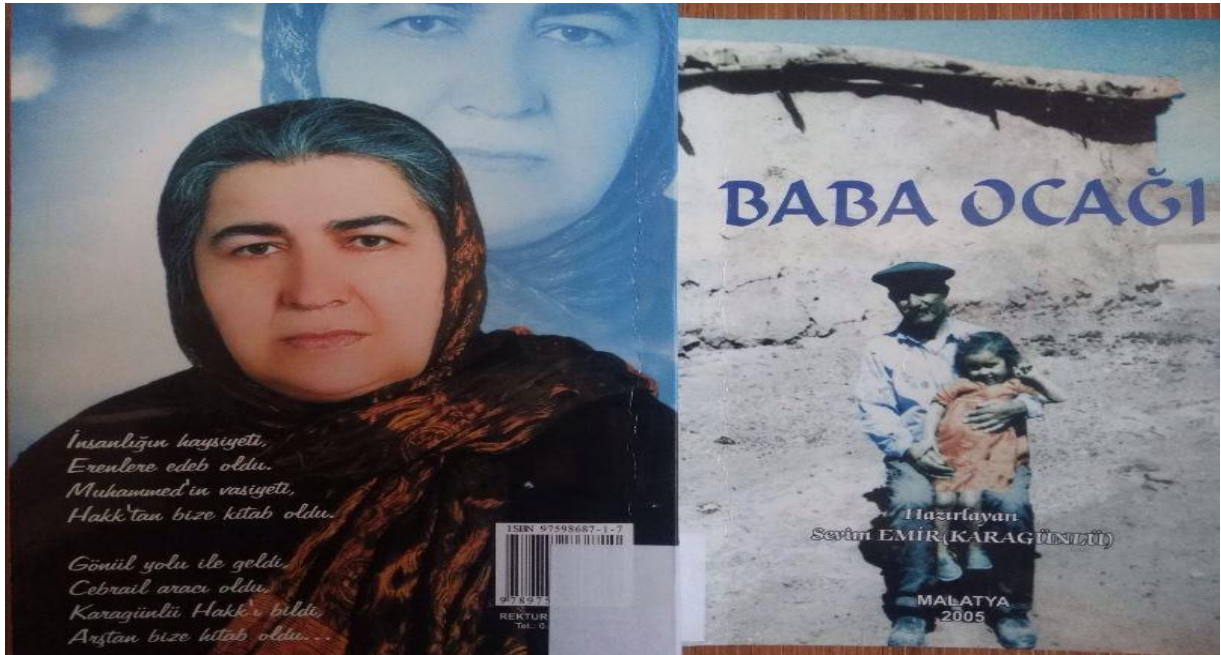

- Sakaoğlu, Saim – Ali Berat Alptekin (2016); Halk Őirinden Őeçmeler, Ankara: Akçađ Yay.
- Şimşek, Esmâ (2016); “ÂŞık Veysel’in âşıklık geleneği içerisindeki yeri ũzerine bir değerlendirme” , Akra Kũltũr ve Sanat Dergisi, (S.9) s. 117-126.
- Yardımcı, Mehmet (2013); BaŐlangıçtan gũnũmũze Tũrk halk Şiiri, İzmir: Kanyılmaz Yay.

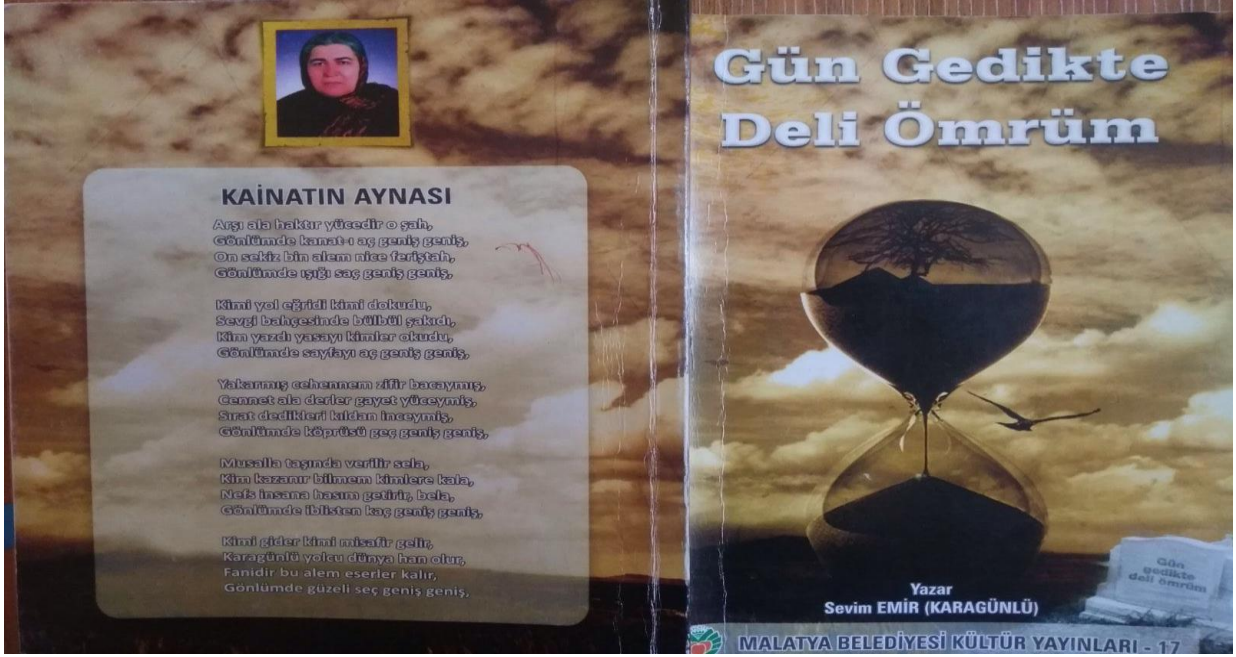
EKLER

1. Resim: “Arguvanlı Âşık Balı Günlüğü ve Şiirleri” adlı günlük ve şiir antolojisi, Sevim Emir (Karagünlü) tarafından 2004 yılında Malatya da yerel bir matbaada bastırılmıştır.

2. Resim: Halk Ozanı Sevim Emir'in kendi şiirlerini bir araya getirerek yayınladığı ilk kitabı “Baba Ocağı” adlı şiir kitabıdır.

3. Resim: Malatya Belediyesi Kültür Yayınları tarafından basılan “Gün Gedikte Deli Ömrüm” adlı şiir kitabı, Sevim Emir’in basılı son eseridir.

4. Resim: Halk Ozanı Sevim Emir (Karagünlü).

Merhaba

5/10/2005

Serim Emir
(Karaçınalı)

1 / Umud olup gönüllerde göveren
Merhaba ey bilge insan merhaba
Ağ gün gibi yüzümüzde ağaran
Merhaba ey bilge insan merhaba

X

~~Serim Emir~~

6 / Arzun merkeze inip yüzler
Semada göklerde galaksileri gezeler
İlim bilim kavramları çözenler
Merhaba ey bilge insan merhaba

~~Taat tevekkülle~~
2 / Hakkın erdemine dayanıp gelen
Taat tevekkülle arsin bulan
Tarihten yazıpta dünyada ne baki kalan
X Merhaba ey bilge insan merhaba
Bir üzümlü kırk kabbeğe
Heam habbesini kırık bölenler
X 4 / Efitlik uğruna şehit olanlar
Bir damlada ummanlara dalanlar
Merhaba ey bilge insan merhaba

3 / Oku emri ile çigiri acan
Ol hakkın emriyle kendinden geçen
iyi kötüğü gönülden seçen
Merhaba ey bilge insan merhaba

5 / Karanlık çağlardan bu güne gelen
Tekniğiyle atmosferleri delen
Barış mayasını göllere çalan
Merhaba ey bilge insan merhaba

6 / Bir lokmayı on kişiyle paylaşan
iyiliğe komşu ile uylan
Sevdiğiyi şirin şirin söyleşen
Merhaba ey bilge insan merhaba

X / Özü Hakkta Hakkı özde tutanlar
Baraj yapıp akar suyu hakları
Akıl sermayesini önde tutanlar
Merhaba ey bilge insan merhaba

8 / Bir pıncaya bir yongarı yakımlar
Nefsin kulasını bir bir yıkanlar
Engin olup toprağına akanlar
Merhaba ey bilge insan merhaba

9 / İnsanlığı insan gibi görmeye
Kendinden zayıfa hatır sormaya
Sözünü ardında mertçe durmaya
Merhaba ey bilge insan merhaba

~~İnsanın mayası şifli~~
~~Kandilde nurdur varolan verendir~~
Kandilde nurdur varolan verendir
Geleceğe sönmüş ışık erdemdir
Mistikim kulan sanma işik yordandır
Karaçınalı aktin yoldur yordandır
Merhaba ey bilge insan merhaba

Bayram
Bugün bayram olmuş benim neyime
Eski bayramların tadı kalmadı
~~Neşi tükenipte biten sığırda~~
~~Yok oldu namları biten sığırda~~
Neşi tükenipte
Yok oldu şökrati adı kalmadı

Baba dostlarımız bir bir yok oldu
İçerim kan ağlar gözlerim doldu
Seneler üstüne karardı gelirdi
Sözen ocakların odu kalmadı
Bugün bayram günü beterin beten
Gamdır ticaretim matakımı keder
Bağırda gül bitmez ne bülbül öter
Suskun ~~gönüller~~ şadı kalmadı
(Yuvamızın)

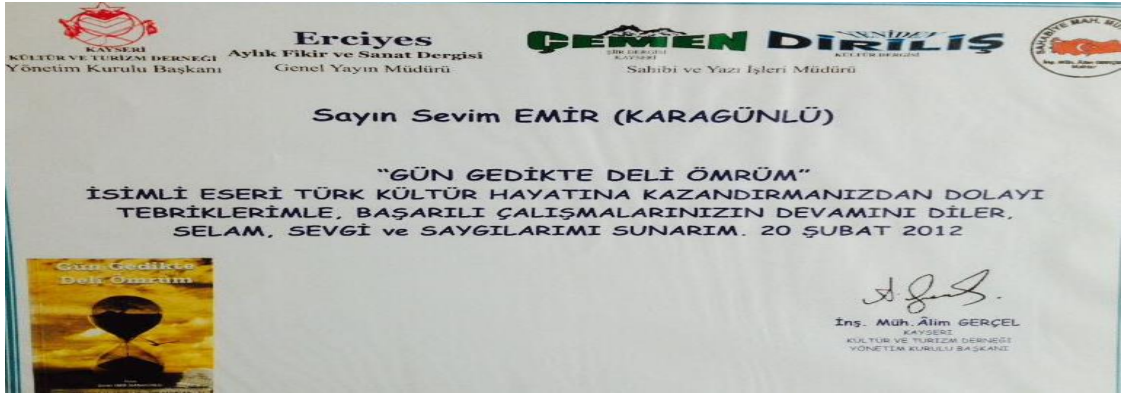
1. Varır
~~Tepları~~ yalıncağa ~~bir~~ ^{oyuna} güte öüle
3. Rakmetle yskanın gönüller bile
2. Birlik olur tutuşurduk el ele
Neşe saçan yeşil vadi kalmadı

Kara günlü ateş düşmüştür öze
Acı yaşlar yine dolmuştur göze
Kendi satanımız gariptir bize
Tanımayan yarınlar yadı kalmadı
Yakın ev sahibi

5.Resim: Halk Ozanı Sevim Emir (Karagünlü)'in kaleminden el yazısı şiir örnekleri.

6.Resim: Sevim Emir (Karagünlü) aldığı plaketlerle.

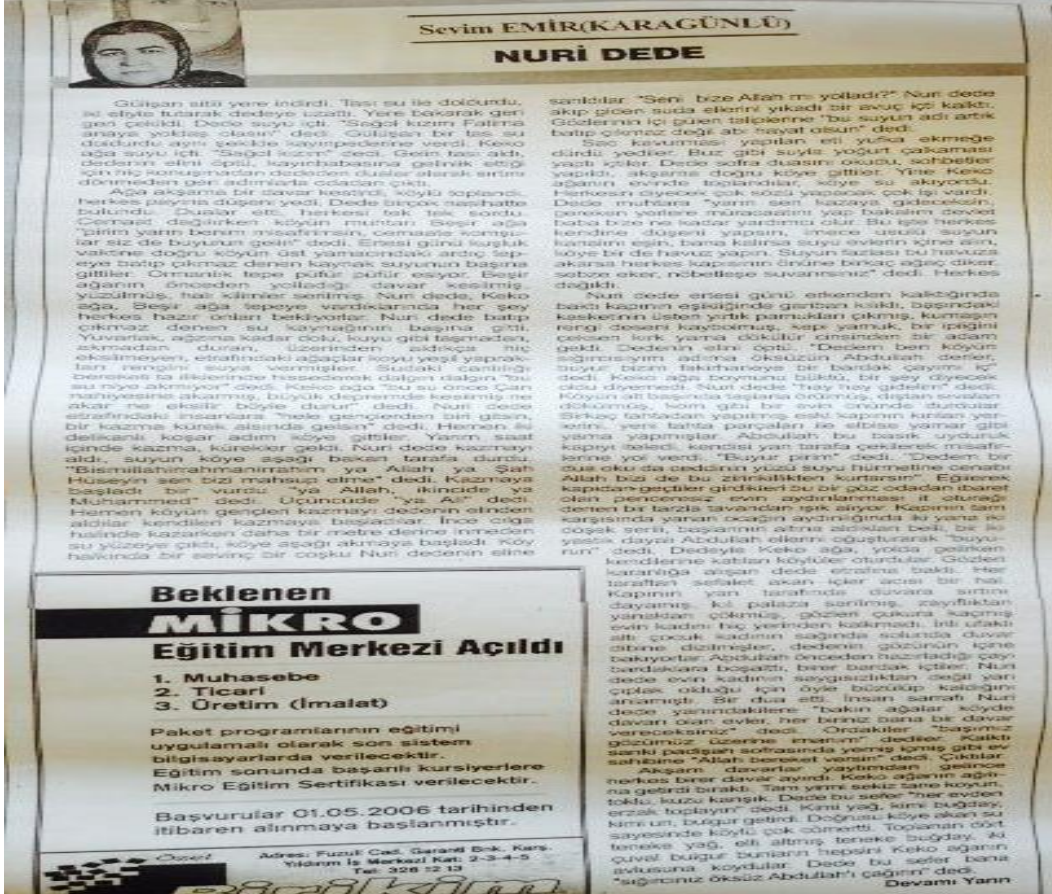
7.Resim: Halk Ozanı Sevim Emir'in son kitabı "Gün Gedikte Deli Ömrüm" adlı eserine Erciyes Fikir ve Sanat dergisi tarafından gönderilen bir tebrik belgesi.

8.Resim: Sevim Emir'e İnönü Üniversitesi Türkçe Topluluğu tarafından "Şairler ve Yazarlar" etkinliğinden verilen teşekkür belgesi

9.Resim: Maksad Dergisinde yer alan “Hiç Unutulmayacak Malatyalı şair ve yazarlar” başlıklı yazıda yer alan resimlerden birisi Sevim Emir’e aittir.

10.Resim: Halk Ozanı Sevim Emir (Karagünlü)’in yerel bir gazete çıkan “Nuri Dede” adlı yazısı.